

Aar, nemlig dette, at vi for nylig har vedtaget Toldskatter, som jeg tror vil give ikke saa ganske lidt i Statskassen. Ved Fremsettelsen af disse Forslag, til hvilke jeg i øvrigt senere i nogen Maade skal vende tilbage, fremkom den højtærede Finansminister med den Udtalelse, at han haabede, at de ikke vilde virke fiskalt, idet Hensigten med disse Love var en Importindskrænkning og ikke den, at de skulde virke fiskalt. Jeg maa sige, at det er baade mit Haab og min Tro, at Lovene vil virke fiskalt, og at de vil give en hel Del Penge i Statskassen, og jeg tror — det skal jeg senere komme nærmere ind paa —, at det i enhver Henseende vil være det heldigste, om Lovene virker paa den Maade. Ved en Sammenligning mellem de to Finanslove var Forholdet det, at der efter vedtagne Love var 45 Mill. Kr. tilovers til Tillægsbevillingsloven for indeværende Aar, medens der efter Finanslovforslaget kun vilde være 38 Mill. Kr. tilovers for 1924—25. Alene som Følge af denne Omstændighed maa man sige, at Forholdet stiller sig daarligere for det kommende Aar end for indeværende Aar. Men hertil kommer, at den Finanslov, der var Tale om i November Maaned 1923, var et Forslag, og at den Finanslov, som vil forlade Rigsdagen, inden et Par Maaneder er gaaet, højst sandsynligt vil se daarligere ud balancemæssigt set end Forslaget, og dette bevirker yderligere et Minus. Alene en enkelt Ting som den nye Politigaard vil jo give en Udgift paa 5—6 Mill. Kr., hvilket dog i sig selv alene er en Post, der i høj Grad maa regnes med. Imidlertid, takket være, som sagt, de nye Toldforslag, er det vel ikke usandsynligt, at den Forskel, der efter min Mening var mellem Udsigterne for de to Finansaar, derigennem saa nogenlunde er udlignet.

Jeg skal derefter vende mig til mit Hovedemne: Spørgsmaalet om den danske Krones Stilling. Jeg forudskikker den Bemærkning, at jeg mener, at den højtærede Formand ved Behandlingen af ekstraordinære Toldlove udtalte, at han ønskede, at den almindelige Diskussion om Valutaen skulde udskydes til første Behandling af Tillægsbevillingslovforslaget. Jeg vil da først stille det Spørgsmaal: Kan det antages, at store Kredse i dette Land af egoistiske Grunde kunde ønske, at den danske Krone fortsatte sit Fald? Hvis dette Spørgsmaal maa besvares bekræftende, maa man jo regne med den menneskelige Skrøbelighed, og saa maa man altsaa regne med, at Modstanden mod Faldet herigennem ganske

utvivlsomt vil være svækket. Den Kreds af Befolkningen, som man i særlig Grad vender sit Øje imod, naar man taler om dem, der har Gavn af Valutaens Fald, er Landbostanden. Spørgsmaalet bliver da: Kan det rent egoistisk taget antages, at den største Part af de danske Landboere ser deres egen økonomiske Interesse i, at Kronen falder? Jeg tror det, jeg kan sige heldigvis, ikke.

Et Moment i den Henseende er Prioritetsspørgsmaalet, og her maa man naturligvis indrømme, at de nyere Købere af Landejendomme til en vis Grad maa være interesseret i, at disse Prioriteter bringes ned ad kunstig Vej, derved at Kronen bliver mindre og mindre værd. At det er saa, kan man ikke forbavses over, men det er kun et Mindretal af den danske Landbostand, som tilhører denne Kreds. Hertil kommer yderligere, at man vil sige, at Landbostanden, derigennem at den faar sine Varer betalt i fremmed Mønt, er interesseret i, at den danske Krone staaer lavt. Dette Argument tror jeg gælder forholdsvis lidet, i hvert Fald for deres Vedkommende, der sidder med de mindre Ejendomme. Det er klart, at det Korn, som vokser paa dansk Jord, derigennem, at den danske Krone staaer lavere, faar en større Værdi i Kroner, end det vilde have, hvis Kronen stod højere. Men i Forhold til den uhyre Produktion i Landbruget, ikke mindst af Svin i de mange smaa og middelstore Virksomheder, tør man vel nok sige, at den Del af Foderet, som Landbrugerne selv kan fremstille, spiller efterhaanden om ikke just en underordnet, saa dog en ikke overvældende Rolle. Og navnlig maa man vist sige, at naar Forholdet, som det jo en Tid saa ud til, udvikler sig derhen, at Dollars stiger mere end Sterling — og Dollars betyder jo det Lands Møntsort, hvorfra Landbruget skal købe sine Raastoffer —, saa vil Kronens daarlige Stilling i og for sig neppe i den Henseende være af udpræget Interesse for Landbruget. At de to Momenter, som jeg her har nævnt, til en vis Grad maa tale i Retning af, at Landboerne rent egoistisk set ikke er stærkt interesseret i, at Kronen stiger, er imidlertid sandsynligt.

Men saa kommer det andet Moment. Det er de Penge, som Landboerne har opsparet. Det er saa lykkeligt, at af alle Stænder i dette Land er utvivlsomt i Kraft af Sparsommelighed Landbostanden afgjort den mest kapitalstærke, og jeg nærer ingen Tvivl om, at for enhver Landmand — og for den Sags Skyld for ethvert Menneske —, som gennem Sparsommelighed har naaet til at faa opsparet nogle Midler, staaer det